

МІЖНАРОДНА ПОДАТКОВА КОНКУРЕНЦІЯ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*М.М. Дубочинський, здобувач вищої освіти групи Ф-3/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

В умовах глобалізаційних процесів, що сприяють розвитку міжнародних економічних відносин, конкурентна боротьба виникає не тільки серед виробників товарів і постачальників послуг, але і у податковій сфері. Трансформаційні процеси у національних податкових системах відбуваються в умовах міжнародної податкової конкуренції.

Питанням сучасних реалій і перспектив міжнародної податкової конкуренції приділяли увагу вітчизняні і закордонні науковці, серед яких можна виділити: О. Бозуленко [1], І. Цимбалюк [2] та інші. Однак, віддаючи належне результатам досліджень вищезазначених представників науки, зауважимо, що деякі питання з впливом часу і зміною геополітичних умов потребують подальшого вивчення й удосконалення.

Міжнародна податкова конкуренція являє собою встановлення податкових ставок і кількості податків незалежною державою, яке призводить до скорочення рівня податкового навантаження з метою підвищення конкурентних позицій національного бізнесу, збільшення ділової активності у державі і залучення до неї іноземних інвестицій [2].

Вплив міжнародної податкової конкуренції на економічний розвиток держави виявляється у наступному:

- реформування національних податкових систем з орієнтацією на забезпечення тенденцій національного економічного зростання;
- стимулювання підвищення рівня ефективності сфери публічних послуг і суспільного добробуту. Належне виконання державою своїх функцій за даними умовами відбувається шляхом удосконалення діяльності державного сектора;
- забезпечення ефективного функціонування глобальних ринків за умов диверсифікованості національних систем оподаткування [1].

За даними Всесвітнього економічного форуму ранжування країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності у період з 2017 по 2018 рр. (The Global Competitiveness Index) Україна зайняла 81 позицію із 137 країн світу, включених у рейтинг [3]. За Індексом легкості ведення бізнесу, в якому враховується податкове навантаження і простота податкового адміністрування, сучасні реалії вітчизняної податкової сфери такі, що у період з 2017 по 2018 рр. Україна покращила свої позиції та зайняла 71 місце серед 190 країн [4].

Для забезпечення переваг вітчизняної податкової сфери за умов міграційних і глобалізаційних процесів у поєднанні із розвитком цифрової економіки в Україні виокремлюють нові тенденції розвитку податкової політики. Так, у період 2019-2020 рр. можна говорити про реалізацію міжнародного Плану дій BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), основною метою якого є забезпечення своєчасного і повноцінного обміну фінансовою інформацією шляхом використання стандартів прозорості для податкових цілей. Крім того, особливе значення має приєднання країн до підписання багатосторонньої конвенції MLI (Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Base Erosion and Profit Shifting), використання якої забезпечить уникнення подвійного оподаткування у частині надання одноосібного права податковим органам не надавати права платнику податку на зниження ставки податку для пасивних доходів [5-7].

Таким чином, у процесі дослідження з'ясовано, що умови глобалізації у вітчизняному просторі посилюють міжнародну податкову конкуренцію, оскільки відбувається підвищення рівня ризиків переливу капіталу і робочої сили у країни із більш сприятливими умовами для ведення бізнесу.

Література:

1. Бозуленко О. Я. Сутність міжнародної податкової конкуренції. *Міжнародна економіка*. 2011. № 3 (11). С. 52-57.
2. Цимбалюк І. О. Міжнародна податкова конкуренція: перспективи та реалії. *Вісник ПДТУ*. 2012. Вип. 24. С. 96-104.
3. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2017-2018. К., 2018. URL: <http://edclub.com.ua/analityka/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2> (дата звернення: 17.02.2019).

4. Статистичне відомство європейського співтовариства (EUROSTAT). URL: <http://europa.eu.int/eurostat> (дата звернення: 17.02.2019).

5. Податкова революція. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/podatкова-revolyuciya-50004270.html> (17.02.2019).

6. Полторак А. С., Головка М. Й. Міжнародні тенденції податкових трансформацій в умовах фіскальної децентралізації. *Економіка і управління*. 2017. № 2 (74). С. 90-99.

7. Sirenko N., Baryshevskaya I., Poltorak A., Shyshpanova N. State and tendencies of intergovernmental regulation in Ukraine in conditions of fiscal decentralization. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. – 2018. Vol. 2. no. 25. pp.157-164. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i25.136489>.

*Науковий керівник – Сіренко Н.М.,
д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет*